Igor Hopp
KOOS Erakond

Teie: 31.10.2026
Meie: 18.11.2026 nr 12-19/26-43/6

Vastus pöördumisele

Lugupeetud pöörduja

Täname Teid pöördumise eest. Vastame Teie küsimustele alljärgnevalt.

1. Kas kautsjoni tasumiseks peab kasutama erakonna enda arvelduskontot?

Nõustume, et Riigikogu valimise seadus (RKVS) ei sätesta kohustust tasuda kautsjon erakonna enda arvelduskontolt.

Riigi valimisteenistus kontrollib kandidaatide registreerimisel, kas nõutavas summas kautsjon on tähtaegselt tasutud. Raha päritolu ja rahastamise nõuete kontrollimine on ERJK pädevuses. Erakond võib tulu saada üksnes liikmemaksudest, erakonna varaga tehtud tehingutest ja annetustest (v.a. anonüümne annetus; juriidilise isiku annetus; välismaalaste annetused, välja arvatud Eestis püsivalt elavate Euroopa Liidu kodanike annetused).

2. Kas kautsjoni saab tasuda sularahas makseteenuse pakkuja kaudu?

RKVS ei välista kautsjoni tasumist selliselt, et erakonna volitatud esindaja annab erakonnale kuuluvad rahalised vahendid krediidiasutusele või muule makseteenuse pakkujale, kes teeb nende alusel ülekande Rahandusministeeriumi arvelduskontole.

Oluline on, et kautsjon laekuks ettenähtud summas ja tähtajaks Rahandusministeeriumi arvelduskontole ning selle tasumine oleks nõuetekohaselt tõendatud.

Kui makseteenuse pakkuja võimaldab sellist ülekannet teha, saavad riigi valimisteenistus ja Vabariigi Valimiskomisjon lugeda kautsjoni sellisel viisil tasutuks.

3. Kas sellist makset käsitatakse erakonna enda maksena või keelatud annetusena?

Nagu esimesele küsimusele antud vastuses selgitatud, peab erakonna nimel tehtud makse olema nõuetekohaselt kajastatud erakonna raamatupidamises ning selleks kasutatud vahendite päritolu peab vastama erakonnaseaduse nõuetele.

Erakonnaseaduse kohaselt võib erakond majandusaasta jooksul võtta ühelt füüsiliselt isikult vastu sularahaannetusi kuni 1200 euro ulatuses. Erakonna rahastamise nõuete täitmise,

sealhulgas sularahaannetuste seaduslikkuse üle teeb järelevalvet Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon (ERJK).

Seetõttu kuulub küsimus, kas kolmanda isiku tehtud makset käsitatakse erakonna enda maksena või erakonnaseaduse tähenduses keelatud annetusena, ERJK pädevusse.

4. Milliseid makseteenuse pakkujaid saab kasutada ja millised andmed tuleb maksel esitada?

Vabariigi Valimiskomisjonil puudub ülevaade krediidiasutustest ja muudest makseteenuse pakkujatest, kes võimaldavad sularaha alusel ülekandeid teha. Sellekohast teavet tuleb küsida vastavatelt teenusepakkujatelt.

Makse tegemisel tuleb tagada, et maksekorralduselt oleks üheselt tuvastatav, millise erakonna kandidaatide kautsjoni tasumisega on tegemist. Seetõttu tuleb makse selgitusse märkida KOOS Erakonna nimi ja viide Riigikogu valimiste kautsjonile.

5. Milline dokument tuleb kautsjoni tasumise tõendamiseks esitada?

RKVS § 30 lõike 3 punkti 4 kohaselt tuleb kandidaatide registreerimiseks esitada kautsjoni tasumist tõendava maksekorralduse koopia.

Kui ülekanne tehakse krediidiasutuse või muu makseteenuse pakkuja vahendusel, tuleb esitada maksekorralduse koopia, millelt nähtuvad makse tegemist ja selle seostamist erakonna kautsjoniga võimaldavad andmed.

Juhime tähelepanu, et RKVS § 32 lõike 3 punkti 1 kohaselt jätab Vabariigi Valimiskomisjon registreerimata kõik erakonna poolt registreerimiseks esitatud kandidaadid, kui erakond ei ole RKVS § 31 lõikes 6 nimetatud tähtaja jooksul kõrvaldanud puudusi ning muu hulgas puudub kautsjoni tasumist tõendava maksekorralduse koopia või selles on olulisi puudusi.

Seega on kautsjoni tasumist tõendava nõuetekohase maksekorralduse koopia esitamine kandidaatide registreerimise kohustuslik tingimus.

6. Kas kandidaatide registreerimisest võib keelduda põhjusel, et kautsjon ei ole tasutud erakonna enda arvelduskontolt?

Üksnes asjaolu, et kautsjon ei ole tasutud erakonna enda arvelduskontolt, ei ole kandidaatide registreerimata jätmise alus.

Kui kautsjon on nõutavas summas ja tähtajaks Rahandusministeeriumi arvelduskontole laekunud ning erakond on esitanud selle tasumist tõendava nõuetekohase maksekorralduse koopia, on RKVS-st tulenev kautsjoni tasumise nõue täidetud.

Kokkuvõttes rõhutame, et riigi valimisteenistuse ja Vabariigi Valimiskomisjoni ülesanne on kontrollida kautsjoni nõuetekohast tasumist, mitte erakonna rahaliste vahendite päritolu või makse rahastamise õiguspärasust erakonnaseaduse tähenduses. Viimati nimetatud küsimustes soovitame pöörduda ERJK poole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingrid Kullerkann
Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

Nellika Valder
nellika.valder@valimised.ee